

The Office Of The Principal and Vice - Chancellor

**PROF MANDLA MAKHANYA, MOGOKGO LE MOTLATSA
MOTŠHANSELARA WA YUNIBESITHI YA AFORIKABORWA
SEGOPOTSO SA TSHAENO YA DINGWAGA TSE 3 SA MOA MAGARENG
GA UNISA LE NEMISA KAGO YA
OR TAMBO, FOLORO YA 13 LONTŠHE YA VIP
13 MOTSHEGANONG 2019**

Unisa, jaaka e le setheo sa thuto se se eteleletseng kwa pele mo Aforika le Aforikaborwa, e motlotlo go saena dingwaga tse 3 tsa Mmemorantamo wa Tumelano le NEMISA. Tsadiso ya kitso ya tshimologo- gape e itsege jaaka k4i- e dumelana tota le maikaelelo a togamaano ya yunibesithi.

Tsepamiso ya K4i ke patlisiso go ya ka dikgono tsa tshedimosetsopalo. NEMISA le lenanetema la dikgono tsa tshedimosetsopalo tsa Aforika lena le maikaelelo otlhe a go nanganela ga dikgono tsa

tshedimosetsopalo ka mo botshelong jwa MaAforikaborwa... ka bongwe kgotsa kgodiso ya setšhaba ka tekatekanyo ya khumo, thapo le ditšhono tsa sdikgwebo le mosola wa kgaisano.

Ga se fela Unisa e leng setheo sa ithutatlhaeletsano le go ithuta ka inthanete le go ba gone mo setšhabeng; tiragatso ya teng e ikaegile ka ICT. Nngwe ya dikarolo tsa patlisiso tse di boteng ke tshedimotsetso le thekenoloji ya tlhaeletsano ya kgodiso (e itsege jaaka ICT4D). ICT4D e kaya kgodiso ka maikaelelo a go tokafatsa maemo a batho. Gape ICT4D ke nngwe ya diporojeke tse tlhano tse di botlhokwa mo UNISA.

Patlisiso ya Unisa e sekaseka:

- Tlhagiso ya kitso le kgodiso ya nonofo ya batho go ya ka tumelano ya ditlhokego tsa Aforikaborwa le kontinente ya Aforika.
- Tsholetso ya Temokerase, Ditshwaetso tsa batho le baagi ba ba nang le maikaelelo.
- Tshimologo le koketso-kitso ya Saense le thekenoloji
- Ikonomi le boikokotlelo jwa tikologo
- Tetelelo ya ithutotlhaeletsano

Go bonagala sentle gore patlisiso ya dikgono tsa tshedimosetsopalo ke karalo ya tsepamiso e kgolo e.

Tshwaraganyo le NEMISA go ya ka K4i e tlhagisa tshwaraganyo ya mannete. K4i ke patlisiso ya paakanyo e e kopantsweng le lenanetema la dikgono tsa tshedimosetsopalo tsa bosetšhaba ka NEMISA tse di welang ka fa tlase ga Lefapha la Ditlhaeletsanokgakala le Ditirelo tsa Poso (DTPS).

Patlisiso ya dikgono e akaretsa dikgwebisano tse dintsi. Diyunibesithi tse dingwe tse robongwe tsa Aforikaborwa ke karolo nngwe ya kgolagano ya porofense ya NEMISA mme diyunibesithi tse di amogelang *CoLabs* tsa dikgono tsa tshedimosetsopalo. *CoLabs* tsa porofense di le dintsi di tsaya dikarolo di le dintsi mme di akaretsa patlisiso. K4i e tlamela kopanyo le kaelo tsa tshedimosetsopalo tsa bosetšhaba. Jaaka letlhakore la dikgono tsa tshedimosetsopalo tsa Unisa, maikaelelo K4i ke go tlamela diphitlhelelo tsa tshupetso ya go dira ka go tsaya tshweetso.

Unisa e motlotlo go dira mo tikologong ya batsayakarolo ba bantsi, se se bontsha gore patlisiso le tshwaraganyo di ka dira le go tsamaisetsa

Aforikaborwa kwa pele. Dikgono tsa tshedimosetsopalo tsa *CoLabs* di kwa diyunibesithing tse di latelang:

- Yunibesithi ya Kapa Bophirima
- Yunibesithi ya Thekenoloji ya Natala
- Yunibesithi ya Walter Sisulu
- Yunibesithi ya Limpopo
- Yunibesithi ya Thekenoloji ya Vaal
- Yunibesithi Bokone-Bophirima
- Yunibesithi ya Mpumalanga
- Yunibesithi ya Thekenoloji ya Central

Unisa e leboga ka boammaruri gore NEMISA e tlhophile Unisa gore e etelelepele patlisiso ya dikgono tsa tshedimosetsopalo.

Go bonagala mo tirong e e setseng e dirilwe – ke Unisa le ditheo tse dingwe tsa thuto– le gore Ditheo tse kgolo tsa thuto di tsaya karolo e e botlhokwa go tllabolola Aforikaborwa. Ga e sa tihole re le *ivory towers* e e tlogetsweng e e tlhokomelang kitso fela e le batsaya-karolo ba ba botlhokwa ba go neela ka molemo mo setšhabeng. Ga re dire re le nosi. Jaaka go setswe go bonwe mo tirong e e dirilweng ke K4i, re dira le mmuso, setšhaba sa batho, thuto le kgwebo.

Kutlwalo ya tiro ya patlisiso ya K4i jaaka karolo ya itshimololelo ya dikgono tsotlhe tsa tshedimosetsopalo e e etelelang pele kgodiso ya maemo a dikgono tsa tshedimosetsopalo... mo maemong otlhe... ka mo Aforikaborwa. Dikgono tsa tshedimosetsopalo di botlhokwa fa Aforikaborwa e tshwanetse go tsaya karolo tota. Modikologo wa bone wa Intasetari le patlisiso ya dikgono tsa tshedimosetsopalo di botlhokwa fa e le gore re tshwanetse go nna le tshupetso ya go dira ka go tsaya tshweetso mo lenaneng tema la dikgono tsa tshedimosetsopalo.

Re leboga NEMISA le batsayakarolo botlhe ka tiro e e beilweng ka sebaka se. Re leboga gape NEMISA ka tswelletso ya tshegetso le tsholofelo mo Unisa. MoA e bontsha gore NEMISA e okeditse letlole gabedi ka tiro e e dirilweng ke K4i le Unisa. NEMISA e okeditse letlole la tšhelete go tloga ka R5.85 mn mo dingwageng tse pedi tse di fetileng go tsadisa R6.1 mn ya ngwaga o o tlang. Se se bontsha gore re tlamela bolengpalo le dikgono tse di botlhokwa mo lenanetema le le golo la dikgono tsa tshedimosetsopalo.

Rotlhe, le bagwebisani botlhe- re tla tswelela ka kgodiso le go tlabolola Aforikaborwa le batho ba yona.